

Smärt-
behandling
vid
HNS

Vad är smärta?

Smärta är en obehaglig sensorisk och känslomässig upplevelse associerad med faktisk eller potentiell vävnadsskada eller beskriven i termer av sådan skada¹.

Smärta är den vanligaste orsaken till att man söker sig till medicinska undersökningar och vård. Orsaken till smärta är ofta en sjukdom, skada, operation eller något annat trauma. Alltid hittas det inte en organisk orsak till smärta i medicinska undersökningar. Då kan smärtorsaken vara en typ av kommunikationsstörning i nervsystemet.

Smärtan kan delas upp i akut och kronisk smärta. Med akut smärta avses en plötslig, övergående smärta. Smärta som återkommer eller varar i mer än tre månader kallas långvarig eller kronisk smärta.

Varför behandlas smärta?

En obehandlad smärta hämmar kroppens andra funktioner, t.ex. den fysiska aktiviteten och andningen samt påverkar humöret. Obehandlad kan smärtan bli kronisk med sämre behandlingsprognos.

Smärtbedömning

Upplevelsen av smärta är individuell. Därför är det viktigt att du berättar oss om din smärta. Avdelningens vårdpersonal handleder dig att bedöma din smärta, dess intensitet, lokalisation, karaktär och tidsmönster.

Smärtans intensitet kan bedömas med olika metoder och du kan själv välja den som passar dig bäst. Under hela vårdtillfället används samma metod för smärtbedömning.

Smärtan skattas exempelvis numeriskt på en skala från 0-10. Noll betyder ett smärtfritt tillstånd och 10 den värsta tänkbara smärtan. Smärtan kan också mätas med ett streck som liknar en linjal eller beskrivas verbalt.

¹Den internationella organisationen för studier av smärta
IASP:s definitio

Smärtbehandling

Du har rätt till god smärtbehandling och vårdpersonalen har skyldighet att behandla din smärta väl. Den kan ofta behandlas med olika farmakologiska och icke-farmakologiska metoder beroende på din sjukdom.

Tillsammans med den behandlande läkaren och sjuksköterskan kommer du överens om den smärtbehandling som passar dig bäst. I problematiska smärtsituationer har du en möjlighet att konsultera en läkare som har specialiserat sig i smärtbehandling.

Vi hoppas att du ger den behandlande enheten respons på din smärtbehandling för att vi ska kunna utveckla smärtbehandlingen på HNS-sjukhusen.

Smärtskattningsinstrument för bedömning av intensiteten

Smärtekil: Patienten visar på mätaren intensiteten av sin smärta

VAS smärtskala: Patienten visar på mätaren intensiteten av sin smärta

NRS numerisk skala: 0 = ingen smärta, 10 = värsta tänkbara smärta
Patienten bedömer med en siffra intensiteten av sin smärta

VRS verbal skala: ingen smärta, lindrig smärta, måttlig smärta, svår smärta, outhärdlig smärta.

Patienten väljer en verbal beskrivning som bäst passar in på intensiteten av sin smärta.

Mer om smärtbehandling på HNS sjukhus:

Smärtlindring efter en operation www.hus.fi/kipuleikkauksenjalkeen

HUCS Smärtkliniken

www.hus.fi/sairaanhoito/sairaanhoitopalvelut/kivun-hoito

© HUCS Smärtkliniken 2015

HNS är den största aktören inom specialistvården i Finland och landets näst största arbetsgivare. Vår kompetens ligger på en hög internationell nivå. Vi producerar tjänster för nästan 1,6 miljoner invånare i 24 medlemskommuner och ansvarar nationellt för sjukvården inom vissa specialområden. Varje år får omkring en halv miljon patienter vård på våra 23 sjukhus. HNS omsättning är över 1,9 md euro och vi sysselsätter cirka 22 000 vårdmedarbetare.

- Layout och omslagsillustration: Johanna Kojola
- Tryckt: Kopio Niini, 5/2015